

شاقول‌های مرزگذار در سیاست ملی



حمیدرضا جلابی‌پور

استاد جامعه‌شناسی
دانشگاه تهران

در سیاست پیچیده ملی و جهانی امروز، کم پیش می‌آید که موضع نیروها در برابر یک پدیده بتوانند به‌عنوان شاقول و مرزگذار روشن اخلاقی و سیاسی عمل کند. موضع هر نیروی سیاسی در برابر عملکرد اسرائیل آیرتایدی و اشغالگر در شش ماه گذشته از این نمونه‌های کم‌یاب است. اسرائیلی که اساساً از ابتدا مبتنی بر اشغال، ترور، ایدئولوژی صهیونیستی، نسل‌کشی، پاک‌سازی قومی و استعمار شهرک‌نشین شکل گرفت و چند دهه مبتنی بر همین ابزارها و متکی به حمایت نواستعماری آمریکا و اروپا و با نقض مستمر و سیستماتیک حقوق و آزادی‌های اساسی فلسطینیان و قوانین بین‌المللی پیشروی کرد، در شش ماه گذشته کلکسیون بی‌سابقه‌ای از جنایات جنگی را در برابر دوربین رسانه‌ها و گوشی‌های هوشمند در جهان شبکه‌ای مرتکب‌شد.

برای عموم ایرانیان (حتی ناراضیان شدید) روشن‌نگر است که بخش بزرگی از اپوزیسیون غیرملی نهنتها آشکارا در طرف اسرائیل نسل‌کش و کودک‌کش ایستادند و در برابر قتل عام ۴۰ هزار فلسطینی (اکثرأ کودک با زن) و انواع جنایت جنگی هولناک و فریب و دروغ مستمر اسرائیل سکوت کردند، بلکه رسانه‌ها و رهبران این اپوزیسیون وابسته مالی و سیاسی نتانیاهو شده‌اند. اپوزیسیون وابسته به اسرائیل طرف اشتباه این شاغول مرزگذار ایستاد و از جمله به همین دلیل افول کرد و ضربه‌ای کاری و بلندمدت خورد.

مسئله فلسطین و آرمان فلسطین قبل از انقلاب ۵۷ هم وجود داشت و امروز با مواضع اخیر حماس هم روشن‌تر شده است که خود اسرائیل (در نظر و عمل) و آمریکا (در عمل، چنان‌که در وتوی اخیرش متبلور شد) تنها موانع تشکیل دولت مستقل فلسطینی‌اند، و نه ایران که به آن رای مثبت داد. بااین‌حال، روشن است که اسرائیل می‌کوشد مثل دو دهه گذشته پروژه امنیتی‌سازی ایران را پیش ببرد، از ایران مترسکی برای کاهش فشار روی خودش و ایجاد ائتلاف با کشورهای منطقه بسازد و در دشنه‌زنی به ایران در خارج و داخل مرزهایش پیشروی کند. حمله اسرائیل به ساختمان دوم سفارت ایران در سوریه گام جدید اسرائیل آیرتایدی و خطای راه‌بردی آن بود که باز بخش بزرگی از اپوزیسیون با محکوم نکردنش نشان دادند منافع ملی و قوانین بین‌المللی برایشان اهمیت و اولویتی ندارد.

پاسخ ایران به حمله اسرائیل اشغالگر در عملیات وعده صادق نیز ر خداد بزرگی بود که باز بخش بزرگی از اپوزیسیون نتوانست اهمیتش را دریابد. برجام مهم‌ترین

خبر

رئییسی درجلسه هیئت دولت:

گشت ارشاد مدیران در دستور کار قرار گیرد

گروه خبر: به گزارش پایگاه اطلاع‌رسانی ریاست جمهوری، سیدابراهیم رئیسی در جلسه عصر روز یکشنبه هیئت دولت، سرکوب شدید اعتراضات دانشجویی ضدصهیونیستی و ضرب و شتم و بازداشت اساتید و دانشجویان در دانشگاه‌های غربی به‌ویژه در آمریکا را برگ دیگری از رسوایی مدعیان آزادی بیان عنوان و تصریح کرد: امروز به برکت خون مطهر شهدای مظلوم غزه چهره واقعی تمدن غربی بیش از پیش برای مردم جهان آشکار و مشخص شده است که مدعیان آزادی بیان، به چیزی غیر از حفظ سلطه‌گری خود پایبند نیستند.

رئیس‌جمهور در ادامه، خیزش دانشجویان، اساتید و نخبگان غربی در حمایت از مردم مظلوم غزه را رویدادی بزرگ و دارای ابعادی گسترده توصیف کرد و ضمن تقدیر از نقش‌آفرینی رسانه‌ها به‌ویژه رسانه ملی در آشکار کردن و به تصویر کشیدن ماهیت بدون روتوش غرب مدعی افزود: بدون تردید این خیزش و بیداری در مقابل ظلم و جنایت و سلطه‌گری با اعمال خشونت، ضرب و شتم و بازداشت اساتید و دانشجویان حامی مظلومین غزه خاموش نخواهد شد.

رئییسی در بخش دیگری از سخنان خود در جلسه دیروز هیئت دولت با تأکید بر اهمیت موضوع کنترل و نظارت مدیران بر عملکرد زیرمجموعه خود، تصریح کرد: آنچه از ابتدای دولت نیز تحت عنوان گشت ارشاد مدیران مطرح شد تأکیدی بر اهمیت موضوع نظارت درون سازمانی بر عملکردها،

شاهکار دیپلماتیک و مؤلفه قدرت نرم ایران و وعده صادق مهم‌ترین شاهکار بازدارنده سخت ایران در دهه‌های اخیر بوده است. نیرویی که نتواند این واقعیت را ببیند و چنان از روزمرگی‌های سیاسی و اختلاف‌های دیگر ارتفاع بگیرد که اهمیت این دو مؤلفه در قدرت و منافع ملی ایران را درک کند به ضعف و عدم صلاحیت خودش گواهی می‌دهد. وعده صادق نشان داد که سرمایه‌گذاری همه دولت‌های پس از جنگ بر بازآرندگی موشکی و سرمایه‌گذاری دهه اخیر ایران بر پهپادها در دفاع ملی کارساز بوده است. وعده صادق مصداق روشنی از دفاع مشروع مطابق قوانین بین‌المللی، با اهداف نظامی، بدون تلفات انسانی و به قصد پیشگیری از جنگ بود و به‌خاطر عقلانیت قابل توجهی که در اجرای آن بارز بود به جنگ نینجامید، بر قدرت ملی افزود و ایران را به نسبت چند ماه پیش در برابر جنگ پرشددت، حمله نظامی و پیشروی‌های اسرائیل مصون‌تر کرد. بااین‌حال، پایدارسازی دستاوردهای صبح صادق نیازمند تقویت دیگر مؤلفه‌های قدرت ملی، از جمله دیپلماسی تواناتر، اقتصاد توانمندتر و افزایش انسجام داخلی و رضایت عمومی شهروندان است.

متأسفانه شواهد نشان می‌دهد برای عملیات موفق و مدبرانه وعده صادق به قدر کافی پیوسته‌های دیپلماتیک و مربوط به سیاست داخلی و اقتصاد تمهید و عملیاتی نشده است. به جای انسجام داخلی و افزایش همبستگی ملی و رضایت عمومی شهروندان، در هفته‌های گذشته شاهد احکام قضایی و تجدید طرح گشت ارشاد بوده‌ایم که بر شکاف‌ها و نارضایتی می‌افزاید و نا عادلانه است. متأسفانه همین سوءحکمرانی‌ها زمینه‌سازی کرده است برای این واقعیت تلخ که دانشجویان ایرانی حتی به نسبت دانشجویان آمریکایی حساسیت و اعتراض کمتری به نسل‌کشی اسرائیل نشان می‌دهند. آمریکایی که عملاً پشتوانه نسل‌کشی اسرائیل می‌شود و در دانشگاه‌هایش معترضان به نسل‌کشی سرکوب می‌شوند صلاحیت و مشروعیت اخلاقی پند و اندرز حقوق بشری به کشورهای دیگر را ندارد، ولی صداوسیما و حکمرانانی که از برخورد با دانشجویان معترض در ایران حمایت می‌کنند و از گشت ارشاد و احکام قضایی نا عادلانه طرفداری می‌کنند هم صلاحیت نقد سرکوب در آمریکا را از دست می‌دهند و در جامعه ناراضی نسبت به سهمگین‌ترین جنایات جنگی اسرائیل اشغالگر حساسیت‌زدایی می‌کنند. با این حال، سوءحکمرانی‌ها نباید قطب‌نمای اخلاقی شهروندان آگاه و نیروهای سیاسی ملی را از کار بیاندازد؛ و صدای اعتراض‌شان به نسل‌کشی و سرکوب و تجاوز اسرائیل کودک‌کش به میلیون‌ها فلسطینی و سفارت ایران را کوتاه کند. در همین بزنگاه‌ها و با همین شاقول‌های مرزگذار است که عیار ملی و اخلاقی بودن نیروها سنجیده می‌شود.

۲

تیتریک

HEADLINE ONE

بحران سیاسی و نظامی در سرزمین‌های اشغالی ادامه دارد؛

جنگ، گروگان‌ها و ترس از کوچ اجباری

گروه خبر: به موازات بمباران غزه و شمارش معکوس برای حمله رژیم اسرائیل به رفح، چانه‌زنی‌های دیپلماتیک در قاهره و ریاض و البته بحران سیاسی درون سرزمین‌های اشغالی ادامه دارد. این بحران درونی، به عدم هرگونه دستاورد در جنگ غزه برای نتانیاهو، طولانی‌شدن بازداشت اُسرای اسرائیلی و حمله قریب‌الوقوع تل آویو به رفح مربوط می‌شود. کابینه اسرائیل تحت فشار افکار عمومی جهانی و داخلی قرار دارد. خانواده اُسرای اسرائیلی که در حال حاضر اسیر حماس هستند، همچنان به اعتراضات خود ادامه می‌دهند. در چند روز گذشته، حماس عملیات روانی گسترده‌ای را علیه اسرائیل کلید زده و با انتشار ویدئوهایی از اُسرا، افکار عمومی اسرائیل را بیش از پیش علیه نتانیاهو بسیج کرده است. در یکی از این ویدئوها، هرش گلدبرگ پولین، اسیر ۲۳ساله آمریکایی-اسرائیلی با دستی قطع شده، می‌گوید که نتانیاهو آن‌ها را فراموش کرده است.

ریاض و قاهره در حال حاضر دو قطب دیپلماتیک برای حل بحران هستند. تشکیلات خودگردان فلسطین که کنترل کرانه باختری رود اردن را در دست دارد، مسئله عضویت فلسطین در سازمان ملل و جلب حمایت‌های سیاسی را پیگیری می‌کند. محمود عباس، رئیس تشکیلات خودگردان که در ریاض به‌سر می‌برد، از نگرانی خودراجم به حمله اسرائیل به رفح و اقدامات آنی این رژیم علیه فلسطینیان در کرانه‌باختری و کوچاندن آن‌ها به اردن صحبت کرده است. تبادل پیام میان حماس و اسرائیل نیز ادامه دارد. آتش‌بس و تبادل اُسرادو محور اصلی این پیام‌ها هستند. در آخرین تحولات، خبرگزاری رویترز اعلام کرد که امروز هیئتی از حماس برای مذاکرات آتش‌بس به قاهره می‌رود.

▼ اولویت گروگان‌هاستند

یائیر لاپید، رهبر مخالفان نتانیاهو و نخست‌وزیر سابق این رژیم، روز گذشته مدعی شد که نتانیاهو در مسیر تبادل اُسرادر دسامبر سال گذشته سنگ‌اندازی کرده است. لاپید گفت: «در ماه دسامبر اگر کابینه نتانیاهو بر موضع خود پافشاری نکرده بود، امکان عقد قرارداد تبادل اُسرا با حماس وجود داشت. هر روز منتظر مرگ تعداد بیشتری از گروگان‌ها، یکی پس از دیگری هستیم.» به گزارش ایسنا، لاپید گفت: «کابینه‌باید از میان این گزینه‌هایکی را انتخاب کند؛ زنده‌بازگرداندن اُسرایاین گویر و اسموترچ، رابطه با آمریکا یا این گویر و اسموترچ، توافق با عربستان یا این گویر و اسموترچ، امنیت یا این گویر و اسموترچ.» این گویر و اسموترچ وزرای امنیت داخلی و دارایی کابینه نتانیاهو و از افراطی‌ترین عناصر

خروج علیه شهر دار

شورای شهر تهران در واکنش به قرارداد غیر شفاف با چینی‌ها دو تکه شد

گروه خبر: افشای محتوای قرارداد دو میلیارد یورویی شهرداری تهران توسط یک‌فعال رسانه‌ای موجب شد تا جلسه روز گذشته شورای شهر تهران با حواشی همراه بوده؛ به‌طوری‌که علاوه بر دودستگی میان اعضا به‌عنوان حامی و منتقد شهردار، تعدادی از اعضای شورای شهر به نشانه اعتراض صحن شورای شهر را در زمان سخنرانی علیرضا زاکانی ترک کردند. این حد‌کنار توان اعضای منتقد به عملکرد زاکانی در شورای یک‌دست اصولگرایی است که اگر چه منفعتی برای مردم و شهر ندارد اما گیتاوتها واکنش آن‌ها در جایگاه نمایندگی مردم تهران است. با این حال اگرچه شورای شهر به دلیل سیاسی کاری قادر به انجام وظایف ذاتی خود نباشد اما باید امیدوار باشیم که با ورود سازمان بازرسی کل کشور در پرونده قرارداد اتوبوس‌های برقی، حقی از مردم تهران ضایع نشود و شاهد فساد و تخلف دو میلیارد یورویی نباشیم.

شورای شهر ششم از همان روزهای نخست که ناچار شد علیرضا زاکانی را به‌عنوان شهردار تهران انتخاب کند، به‌خوبی می‌دانست که در آینده با این انتخاب چالش‌های زیادی با شخص شهردار تهران خواهد داشت اما زاکانی باید به‌عنوان شهردار تهران انتخاب می‌شد؛ درست همانند سال ۸۴ که محمدباقر قالیباف باید شهردار تهران می‌شد. به‌هر حال از زمان حضور زاکانی در بهشت، تعدادی از اعضای شورای ششم، به‌صراحت با هر نیتی راه‌شان را از او جدا کردند و به عنوان منتقدان شهردار تلاش کردند تا هزارچندگاهی در برابر اقدامات او ایستادگی کنند اما این اقدامات هرگز خروجی‌ای برای شهر تهران نداشت و از قضا در آینده نه‌چندان دور مشخص خواهد شد که این مدیریت کنونی چه میزان چوب حراج به سرمایه‌های شهر تهران زده‌اند تا هزینه‌های جاری شهر را تأمین کنند.

▼ تحفه چینی زاکانی به شهر تهران

سال گذشته علیرضا زاکانی دو بار به همراه برخی از اعضای شورای شهر و مدیرانش به چین سفر کرد. طولانی بودن این سفر مورد انتقاد شورای شهر تهران واقع شد. بنابراین او در جلسه‌ای به تشریح عملکرد خود از این سفر پرداخت. او در ۱۵ بهمن‌ماه درباره دستاورد این سفر گفت: «قراردادهای منعقدشده از این سفر قرارداد به ارزش یک میلیارد و ۶۷۰ میلیون یورو در بخش حمل و نقل، ۵۷۹ میلیون یورو در حوزه به‌زالسوز و ۴۰۰ میلیون یورو نیز در بخش هوشمندسازی

گزارش یک

دولت او هستند که چندی پیش تهدید کردند که در صورت تعلیق عملیات نظامی احتمالی در شهر رفح در جنوب نوار غزه و آتش‌بس با حماس از کابینه خارج خواهند شد. بنی گانتز، سپهبدبازنشسته و عضو کابینه جنگ اسرائیل نیز روز گذشته طی اظهارنظری بر ارجحیت داشتن آزادی اُسرا نسبت به حمله این رژیم به رفح تأکید کرد. مسئله گروگان‌ها در حال حاضر افکار عمومی اسرائیل را درگیر کرده است. به گزارش ایسنا، گانتز گفت: «اگر کابینه نتانیاهو مانع از انعقاد توافق اُسرا شود سرویس امنیتی از آن حمایت می‌کند، هیچ اجباری برای کابینه وجود ندارد که به کار خود ادامه دهد.» او تأکید کرد حمله به رفح مهم است اما بازگرداندن اسیران صهیونیستی مهم‌تر است.

▼ چانه‌زنی در ریاض

از سوی دیگر، ریاض میزبان مجمع جهانی اقتصاد است. محمود عباس، رئیس تشکیلات خودگردان فلسطین که در افتتاحیه این مجمع حضور داشت، دقایقی به دعوت مجری پلن در حال برگزاری، راجع به مسئله فلسطین صحبت کرد و نسبت به وقوع فاجعه انسانی در رفح هشدار داد. رسانه‌ها گزارش دادند که در حاشیه این نشست، مذاکراتی راجع به مسئله فلسطین و برقراری صلح در منطقه نیز انجام خواهد شد. براساس اعلام وزارت خارجه آمریکا، آنتونی بلینکن، وزیر امور خار جه آمریکا برای انجام برخی رایزنی‌ها در خصوص مسئله فلسطین و شرکت در مجمع اقتصادی ریاض امروز دوشنبه وارد پایتخت عربستان می‌شود. رسانه‌های عبری از ورود هوایمای مورد استفاده موساد به فرودگاه ریاض خبر دادند. بنا بر گزارش‌ها، این هوایما پس از توقف کوتاهی در عمان، بعدازظهر شنبه وارد فرودگاه ریاض شده است. تحلیلیگران، گفت‌وگو حول محور مسئله فلسطین و بررسی روند عادی‌سازی روابط ریاض - تل آویو را از اهداف رایزنی‌های پیش‌رو اعلام کرده‌اند.

▼ فلسطین را به‌عنوان عضو کامل سازمان ملل به رسمیت بشناسید

محمود عباس که روی یکی از صندلی‌های ردیف اول سالن جلسه نشستته بود، دقایقی به صحبت درباره مسئله فلسطین پرداخت. به گزارش شتین، رئیس تشکیلات خودگردان فلسطین گفت: «اسرائیل سه‌چهارم نوار غزه را ویران کرد و وضعیت غزه بسیار تأسفبار است. اگر اسرائیل به رفح حمله کند، بزرگ‌ترین فاجعه در تاریخ ملت فلسطین رخ خواهد داد. باید براساس یک راه‌حل سیاسی غزه، کرانه باختری و قدس در یک کشور مستقل فلسطینی گردهم آیند. از آن

گزارش دو

شورای شهر تهران در واکنش به قرارداد غیر شفاف با چینی‌ها دو تکه شد

است. همچنین بسته خودرویی سفر اخیر شامل ۲ هزار و ۵۰۰ دستگاه اتوبوس برقی، ۱۰ هزار ون برقی، ۲۷ هزار و ۵۰۰ دستگاه تاکسی برقی شامل ۲ هزار و ۵۰۰ دستگاه تاکسی شاسی بلند برای مسافر فرودگاه و بخش‌های مشابه است.» بعد از انعقاد این قراردادها در اسفندماه سال ۱۴۰۲ مجوز قرارداد به ارزش دو میلیارد یورویی توسط شورای شهر صادر شد که در نوع خود به دلیل ارزش ریالی آن بی‌نظیر بود. بعد از گذشت دو‌ماه از صدور این مجوز، یک فعال رسانه‌ای جزئیات قرارداد خرید اتوبوس‌های برقی شهرداری تهران از یک شرکت مهندسی ساختمانی را افشا کرده است. قراردادی که از قضا هنوز در اختیار اعضای شورای شهر تهران قرار نگرفته است و حتی در جلسه روز گذشته که شهردار تهران حضور داشت نیز اطلاعاتی درباره محتوای آن بیان نشد. انتقادات اعضای شورای شهر تهران نسبت به این موضوع موجب شد تا صحن شورای شهر تهران در روزی که روز شوراها بود، متشنج شود؛ به‌طوری‌که برخی از اعضای شورای شهر تهران نه در جایگاه نماینده مردم بلکه به‌عنوان نماینده شهرداری تهران به سوالات و انتقادات مطرح‌شده درباره قرارداد غیر شفاف به همکاران خود پاسخ دهند؛ رویه‌ای غیرمرسوم با دیدگاه کاملاً سیاسی که جایگاه شورا‌های شهر تنزل می‌بخشد. در این میان برخی از اعضای شورای شهر تهران به نشانه اعتراض زمانی که علیرضا زاکانی، شهردار تهران شروع به سخنرانی کرد، صحن شورا را ترک کردند. این اقدام در راستای از حد‌نصاب انداختن جلسه شورای شهر تهران ارزیابی می‌شود اما تعداد نمایندگان معترض به اندازه‌ای نبود که جلسه از حد نصاب قانونی بیفتد. سوده نجفی، جعفر شریبانی، ناصر امانی، مهدی افشاریان، سیدجعفر تشکری هاشمی، مهدی عباسی و علی اصغر قائمی از اعضای بودند که هم‌زمان با قرار گرفتن زاکانی در پشت تریبون، صحن شورا را ترک کردند.

علیرضا زاکانی شهردار تهران در این جلسه به جای معاون خود به پشت تریبون شورای شهر رفت و ضمن رد اتهامات وارد شده به قرارداد برای واردات اتوبوس برقی با بیان اینکه وزارت صنعت، معدن و تجارت، وزارت کشور، دستگاه‌های امنیتی و بانک مرکزی صفر تا صد موضوع را می‌دانند، گفت: «قرارداد ما در چین کاملاً مشخص است و کسی که احتمالاً کلاه بر سرش رفته باید در دادگاه پاسخ دهد. مواردی که مطرح‌شده ۱۰۰ درصد غلط بوده است. چهار ماه زمان تحویل تعهد چینی‌هاست که پس از دریافت پیش‌پرداخت انجام خواهد شد. عده‌ای می‌خواهند کار در شهر انجام نشود اما انجام شد.»